

Общата селскостопанска политика
на Европейския съюз
/програмен период 2021 – 2027 г./

**КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА
ПАКЕТА ОТ ЗАКОНОДАТЕЛНИ
ПРЕДЛОЖЕНИЯ**
/ПУБЛИКУВАН НА 1 ЮНИ 2018 Г./

Съдържание на законодателния пакет на ОСП

2

- Регламент относно стратегическите планове за ОСП /отменящ Регламента за директните плащания и този за развитието на селските райони/
- Регламент относно финансирането, управлението и мониторинга на ОСП
- Регламент относно общата организация на пазара на селскостопански продукти

Основни аспекти на реформата на ОСП – нов модел на прилагане

3

- Ребалансиране на отговорностите – по-голяма степен на преразпределение на отговорностите между ЕС и ДЧ
- По-целенасочена подкрепа – с ориентираност към резултати и качество на изпълнението
- Директни плащания (сближаване)
- Фокус върху околната среда и климата
- Опростена и модернизирана политика

Цели на новата ОСП

4

Чл.39 ОТ ДФЕС

Споразумение за климата в
Париж

Общи цели

- да насърчи развитието на интелигентен, устойчив и диверсифициран сектор на селското стопанство и да гарантира продоволствената сигурност;
- да подкрепя грижите за околната среда и действията в областта на климата и да допринесе за постигане на целите на Съюза, свързани с околната среда и климата;
- да укрепва социално-икономическата структура на селските райони.

Специфични цели

икономически

- подпомагане за достатъчно надеждни **земеделски доходи** и устойчивост в целия Съюз с цел подобряване на продоволствената сигурност;
- засилване на пазарната ориентация и повишаване на **конкуентоспособността**, включително поставяне на по-голям акцент върху научните изследвания, технологиите и цифровизацията;
- подобряване на **позицията на земеделските стопани** във веригата на стойността.

околна среда и климат

- допринасяне за смекчаване на последиците от **изменението на климата** и за адаптация към него, както и за устойчива енергия
- насърчаване на устойчиво развитие и ефективно **управление на природните ресурси** като вода, почва и въздух;
- допринасяне за защита на **биологичното разнообразие**, подобряване на екосистемните услуги и опазване на местообитанията и ландшафта

социални

- привличане на **млади земеделски стопани** и улесняване развитието на стопанска дейност в селските райони;
- насърчаване на **заетостта, растежа, социалното приобщаване** и местното развитие в селските райони, включително биоикономиката и устойчивото горско стопанство;
- подобряване на реакцията на селското стопанство в ЕС в отговор на обществените изисквания по отношение на **храните и здравето**, включително за безвредна, питателна и устойчива храна, хранителни отпадъци, както и за хуманно отношение към животните.

Междусекторни цели

Законодателен пакет ОСП 2021-2027

Устойчивост

Опростяване

Модернизация

- По-нататъшно подобряване на устойчивото развитие в селското стопанство, храните и селските райони
- Гарантиране на опростяване и резултатност на подкрепата по линия на ОСП
- Насърчаване и обмен на знания, иновации, цифровизация в селското стопанство и селските райони и насърчаване на използването им в по-голяма степен

Новите условия в новата ОСП (1)

5

- **Качеството на изпълнението** е в центъра на финансовото управление
- Съюзът определя основните политически параметри (цели на ОСП, по-обща видове намеса, основни изисквания), а държавите членки носят по-голяма отговорност и се отчитат в по-голяма степен
- държавите членки имат по-голямо **право на мнение при изготвянето на рамката за съответствие и контрол** (включително по отношение на проверките и санкциите)
- държавите членки определят **условия за допустимост на национално ниво**, отговарящи най-добре на конкретните им обстоятелства

Новите условия в новата ОСП (2)

6

- Въвежда се **понятието за подхода за единен одит** в съответствие с Хоризонталния регламент и броят на одитите от страна на Комисията може да бъде намален
- Преминаване от спазването на предварителни условия от страна на отделния бенефициер към качество на изпълнението на политиката в държавите членки
- **допълнително финансиране от програма „Хоризонт Европа“** - 10 милиарда евро за подпомагане на научните изследвания и иновациите в сферата на храните, селското стопанство, развитието на селските райони и биоикономиката.

Новите условия в новата ОСП (3)

7

- 40% от общия бюджет на ОСП се очаква да допринася за действия в областта на климата
- Осигурена възможност за трансфер на до 15% от средствата между директните плащания и развитието на селските райони + 15 % и 2 % от стълб I към стълб II съответно за околна среда/климат и млади земеделски стопани
- Създава се нов селскостопански резерв по ЕФГЗ
 - за целите на предпазните мерки в контекста на управлението или стабилизирането на пазара и/или в случай на кризи, засягащи производството и разпространението на селскостопански продукти
 - неизразходваните средства от него през дадена година ще се пренасят за следващата

Финансови аспекти 2021 – 2027

Реформираната ОСП в рамките на новата МФР

8

- ЕК представи новата Многогодишна финансова рамка за периода 2021 – 2027 г.
- Труден бюджетен контекст:
 - Разлика от 12 милиарда евро заради напускането на Великобритания
 - Нови предизвикателства (миграция, сигурност, отбрана)
- Общо за ЕС: 1, 279 милиарда евро = 1.114 % от БНД на ЕС-27
- **ОСП**: 365 милиарда евро за ЕС-27
 - Намаление с около 5 %
 - Процентно съотношение спрямо бюджет на ЕС:
 - 2014-2020: 37,6 % (ЕС-28)
 - 2021-2027: 28,5 % (ЕС-27)

Финансово измерение (2)

9

- **Общ бюджет (млн. евро по текущи цени)**
365, 006 = 28, 5 % от предложения в МФР бюджет за ЕС (сравнение с 2020 г.)
- Намаление на цялостния ОСП бюджет - ~ 5 %
- **Отправна точка: разпределение по линия на ОСП за 2020 г. минус Великобритания x 7**
- **Сълб I ЕФГЗ (Директни плащания) – 286, 195**
 - Директни плащания – 267, 485
 - Пазарни мерки – 19, 870
- **Сълб II ЕЗФРСР (Развитие на селските райони) – 78, 811 – по-ниско съфинансиране от страна на ЕС**

Директни плащания (1)

10

- Цел: **Външно сближаване** на равнищата на директните плащания – до края на периода държави членки с размер на директните плащания под 90 % от средното за ЕС равнище ще намалят разликата до равнището от 90 % наполовина.
- Системата на **новите предварителни условия** обвързва пълното получаване на подпомагане по ОСП със спазването от страна на бенефициерите на основните стандарти относно околната среда, изменението на климата, общественото здраве, здравето на животните, здравето на растенията и хуманното отношение към животните.

Намаления и тавани на ДП (2)

11

- **Намаление и таван на директните плащания**

/Намаление на всички ДП над 60 000 евро и таван до 100 000 евро (реално 81 250)/

- с поне 25 % за транш между 60 000 EUR и 75 000 EUR
- с поне 50 % за транш между 75 000 EUR и 90 000 EUR
- с поне 75 % за транш между 90 000 EUR и 100 000 EUR
- със 100 % за суми, които надвишават 100 000 EUR

- Сумата от дегресивността и тавана се преразпределя за директни плащания (предимно за преразпределително плащане) и/или за РСР. По този начин средствата остават за държавата членка
- Всички схеми за директни плащания са включени в тавана.
- Преди налагане на намаление и таван на плащанията следва да бъдат отчетени заплатите и разходите за труд.

Директни плащания (3)

12

- **Видове интервенции:**
- **Основно подпомагане на доходите за устойчивост**
 - ДЧ предоставят основно подпомагане на доходите под формата на годишно необвързано с производството плащане на хектар, отговарящ на условията за подпомагане.
 - Основна схема за **директни плащания** остава схемата, която е базирана на площ и е необвързана с конкретното производство през съответната година.
 - Запазва се възможността подпомагането да се отпуска на допустим за подпомагане хектар без изискване за права за плащане.

Директни плащания (4) – Видове интервенции

13

- Допълнително преразпределително плащане за подкрепа на дохода
 - ДЧ предоставят допълнително подпомагане на доходите за устойчивост („преразпределително подпомагане на доходите“).
 - ДЧ задължително прилагат схемата.
 - ДЧ включва схемата в Стратегическия си план.
 - Земеделските стопани избират дали да кандидатстват по схемата, но трябва да имат допустими хектари по схемата за основно подпомагане на доходите за устойчивост, за които могат да получат допълнително плащане.
 - ДЧ определят в Стратегическия план условията за допустимост и бюджета, но размерът на ставката на хектар не може да надвишава средното национално плащане на площ за страната за съответната година.

Млади земеделски стопани

14

- Допълнителното подпомагане на доходите за млади земеделски стопани
 - ДЧ определят в своите стратегически планове по ОСП преференциални условия за **финансовите инструменти (ФИ)** за млади земеделски стопани и нови участници.
 - ДЧ включват в своите стратегически планове по ОСП заделяне на сума, която съответства поне на 2 % от годишния пакет от директни плащания.
 - Сумата се определя като кръгла сума.

Директни плащания (6) – Видове интервенции

15

- **ОБВЪРЗАНО С ПРОИЗВОДСТВОТО ПОДПОМАГАНЕ НА ДОХОДИТЕ**
- **Обхват:** зърнени култури, маслодайни семена, протеинови култури, бобови растения, лен, коноп, ориз, черупкови плодове, картофи за нишесте, мляко и млечни продукти, семена, овче и козе месо, говеждо и телешко месо, маслиново масло, копринени буби, сух фураж, хмел, захарно цвекло, захарна тръстика и цикория, плодове и зеленчуци, дървесни култури с кратък цикъл на ротация и други нехранителни култури, с изключение на дървета, използвани за производство на продукти, които могат да заместват изкопаеми материали.
- **Специално плащане за културата памук** – не е част от интервенциите, одобрени в стратегическия план по ОСП
- Продължава да се прилага схемата специално плащане за култура - памук за хектар, отговарящ на условията за подпомагане и свързан с отглеждането на памук.
- **Максимален възможен бюджет за обвързана подкрепа** – 10% от бюджета за директни плащания и възможност за допълнителни 2% за протеинови култури.

Директни плащания (7) – Видове интервенции

16

- **Продължаване на подкрепата за малки земеделски стопани**
 - Малките земеделски стопанства продължават да бъдат основен елемент от селското стопанство на ЕС.
 - Малките земеделски стопанства играят жизненоважна роля за подпомагане на заетостта в селските райони и допринасят за териториалното развитие.
 - Плащането за дребни земеделски стопани е плоска сума, която заменя всички директни плащания към съответния земеделски стопанин.
 - Схемата е доброволна за земеделските стопани, които могат да заместят субсидиите по останалите схеми за директни плащания.

Директни плащания (8) – Видове интервенции

17

- Доброволни еко-схеми
 - ДЧ, в рамките на директните плащания, задължително установяват доброволни еко-схеми за земеделските стопани, които са изцяло съгласувани с останалите интервенции. предвидени в стратегическите планове по ОСП.
 - Няма предложена минимална или максимална стойност.

Директни плащания (9)

18

Разпределение за България в съответствие с Приложение VII от проекта на Регламент за стратегическите планове по ОСП (в евро)

2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.
773 771 955	782 239 005	790 706 055	799 173 104	807 640 154	816107204	816 107 204

Цитираните средства не включват бюджета за специфично плащане за култура памук, който е в размер на допълнителни около 2.5 млн. евро годишно.

За периода 2021-2027 г. за България общо са предвидени над **5.6 млрд. евро** директни плащания.

Представеният законодателен пакет по линия на ОСП 2021 – 2027 г. не предвижда преходна национална помощ.

Мерки за пазарна подкрепа (1)

19

- В стратегическия план задължително се включват:
 1. Лозаро – винарската програма.
 2. Пчеларската програма
 3. Оперативните програми на организации на производители на плодове и зеленчуци.
- В стратегическия план може да се включи нова мярка – оперативни програми на ОП в другите сектори
- Извън стратегическия план се прилагат:
 1. Училищните схеми.
 2. Промоционалните програми.
 3. Интервенцията и частното складиране.
 4. Извънредните мерки при кризи.
- Отпадат експортните субсидии.

Финансиране на пазарната подкрепа (2)

20

- Бюджета на лозаро-винарската програма се намалява от 26 762 000 на 25 721 000 евро.
- Бюджета на пчеларската програма се увеличава от 1216533 на 2063885 евро.
- Новата мярка за оперативни програми на ОП в другите сектори може да се финансира с до 3% от бюджета за директни плащания.
- Бюджета на училищните схеми не се променя.
- Останалите пазарни мерки нямат финансови пакети и се финансират централизирано, на принципа „кой колкото успее да усвои“.

Развитие на селските райони (1)

21

- ЕЗФРСР излиза от Общия регламент с останалите структурни фондове;
- ЕЗФРСР е изключен от Споразумението за партньорство;
- Запазват се общи разпоредби само по отношение на:
 - ✓ Лидер (ВОМР)
 - ✓ Финансови инструменти
 - ✓ Информираност и публичност

Развитие на селските райони (2)

22

- **Максималната ставка** за ЕЗФРСР е:
 - 70 % от допустимия публичен разход в по-слабо развитите региони;
 - 65% от допустимите разходи за плащане по чл. 66.
 - 80 % за ангажименти, свързани с околна среда и климат, ЕПИ, Лидер
 - 100% за фондове прехвърлени от първия стълб.

Развитие на селските райони (3)

23

Програмен период	2021-2027 в евро	2014-2020 в евро
България	1 971 979 772	2 366 716 966
Общо (без Великобритания)	78 810 954 712	94 386 785 503

Минимален запазен бюджет от общия принос на ЕЗФРСР:

- 30% за интервенции, насочени към трите екологични и климатични цели, без да се включват НР (за периода 2014-2020 НР влиза към 30% за околна среда и климат)
- 5% за LEADER

Развитие на селските райони (4)

24

- Задължителни инструменти за **управление на риска**
- Възможност за използване на финансови инструменти и в комбинация с безвъзмездно отпуснати средства
- Увеличаване на максималната стойност на помощта за влизане в сектора на **млади фермери** (до 100 000 евро)
- Система за насърчаване на качеството на изпълнението в областта на околната среда и климата:
 - ✓ премия за качество на изпълнението - 5 % от сумата за държава членка за ЕЗФРСР за финансовата 2027 г.
 - ✓ показателите за резултатите за околната среда и климат, са постигнати до най-малко 90 % от целевата им стойност за 2025 г.

Развитие на селските райони (5)

25

8 общи интервенции на ниво ЕС, от които държавите членки могат да избират, заменяйки около 70 мерки и подмерки

Стратегически план по ОСП (1)

26

- България трябва да изготви единствен Стратегически план по ОСП (съдържащ Стълб I и Стълб II)
- Обединяват се интервенциите по директни плащания и развитие на селските райони
- Държавите членки решават кои цели на ниво ЕС да включат на база предварителни SWOT анализ и оценка с цел да се идентифицират потребностите и желаните интервенции съгласно националните специфики
- държавите членки ще определят целевите стойности, като използват общоустановени показатели за резултатите
- Комисията одобрява плановете, държавите членки докладват ежегодно относно напредъка в изпълнението с помощта на система от общи показатели
- Държавите членки и Комисията извършват мониторинг на напредъка и оценяват ефективността на интервенциите
- Създават се мрежи на национално ниво и на ниво ЕС, които трябва да дадат възможност за успешното изпълнение на стратегическите плановете по ОСП

Стратегически план по ОСП – Съдържание (2)

27

- Оценка на потребностите
- Стратегия за интервенция
- Описание на характеристиките, които са общи за няколко интервенции
- Описание на директните плащания, интервенции за секторно развитие и за развитие на селските райони
- Планове за целеви стойности и финансови планове
- Описание на системата за управление и координация
- Описание на характеристиките, осигуряващи модернизацията на ОСП
- Описание на характеристиките, свързани с опростяване и намаляване на административната тежест за крайните бенефициери.

Стратегически план по ОСП (3)

28

- **Участие**
 - Елементите на плана по ОСП са възможни на регионално равнище, но държавите членки трябва да осигурят цялостна съгласуваност и последователност
 - Изготвяне на плана по ОСП: Необходимост от включване на съответните публични органи, икономически и социални партньори, съответните организации, представляващи гражданското общество, и където е приложимо, организациите, отговарящи за насърчаване на социалното включване, основните права, равенството на половете и недискриминацията. Компетентните органи в областта на околната среда и климата трябва да бъдат ангажирани по ефективен начин в подготовката на аспектите на плана, свързани с околната среда и климата.
- **Одобрение**
 - Възможност за одобрение на частичен план
 - Критерии: изчерпателност, последователност и съгласуваност с общите принципи на правото на Съюза
 - 8-месечен срок за одобрение
- **Изменение**
 - обосновка
 - 3-месечен период на одобрение
 - едно изменение за календарна година